

144491

~~177~~ 10.

HET NATUURGEBIED "VLOETEM"

WETENSCHAPPELIJKE INVENTARISATIE

van de FAUNA en de FLORA

POTTIER, MARCEL

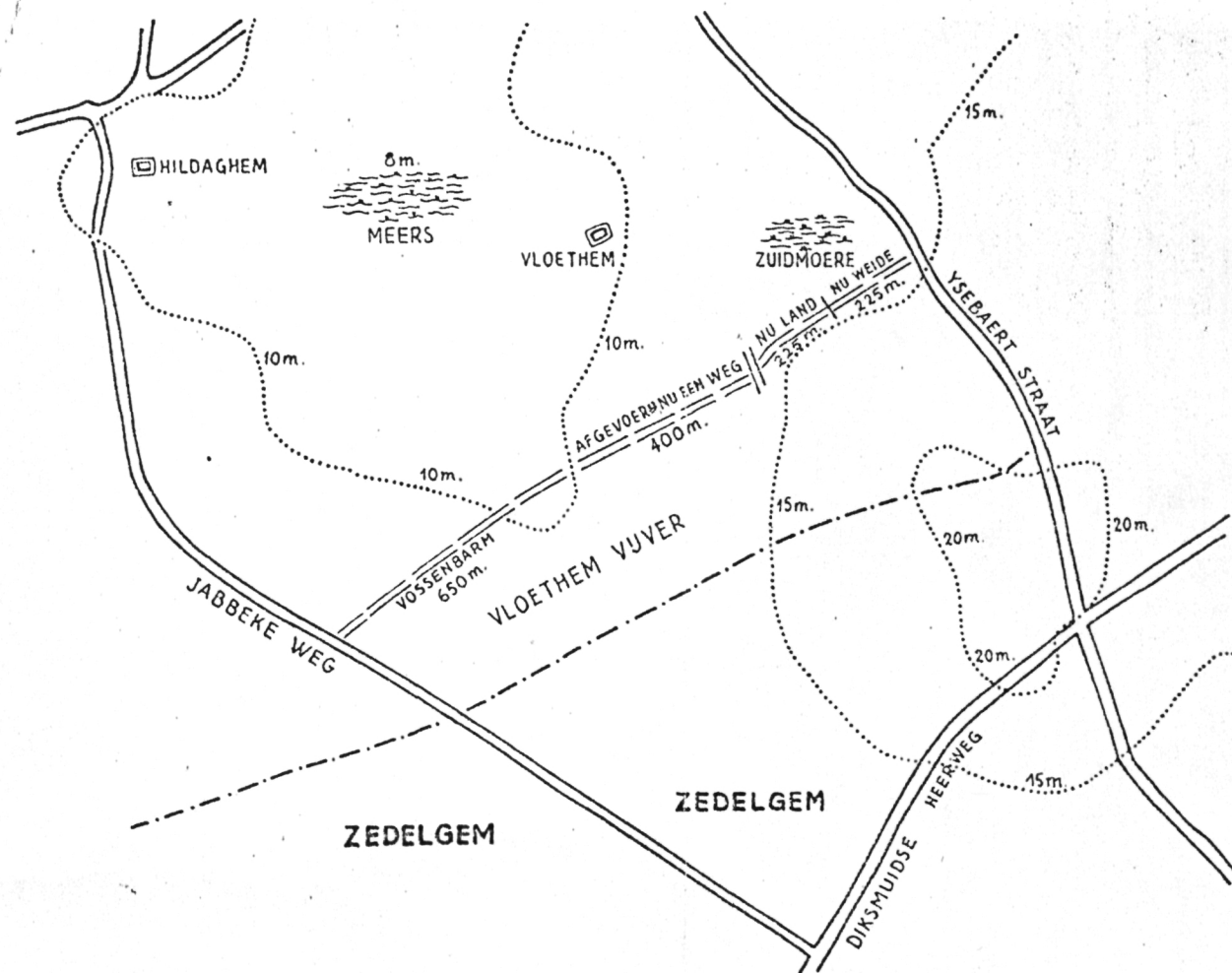
WOUDWEG II

822I

SNELLEGEM

Inhoud

- ligging en oppervlakte
- verklaring van het toponiem
- geschiedenis van Vloetem
- aard en structuur van het bos
- belang van het Vloetembos
- de bedreiging
- de plantenwereld van Vloetem
- de dierenwereld van Vloetem

I. Ligging en oppervlakte van het Vloetembos

Het Vloetembos ligt in de grensdriehoek van de gemeenten Snellegem, Zedelgem en Aatrijke. Het bos beslaat een oppervlakte van 280 ha. Hiervan zijn sedert 1929 103 ha. ingenomen door het ministerie van Landsverdediging. Binnen het militair domein is de oorspronkelijke begroeiing grotendeels behouden.

Het Vloetembos sluit aan met de het bosrijke gebied van Sint-Andries. Men vindt Vloetem op de stafkaart met het nummer I2/7-8

II. Verklaring van het toponiem "Vloetem"

De Diksmuidse Heerweg, die de noordelijke grens van Vloetem vormt, ligt ongeveer 4 meter hoger dan het Vloetenveld. Het water stroomde na erge regenval als in een stortvloed het gebied binnen. Vandaar de naam "Vloetem"

III. Geschiedenis van Vloetem

In 1296 schonk de graaf van Vlaanderen Gwijde van Dampierre 210 bunderen en 2 gemeten veld en heidegrond aan het Sint-Jans-hospitaal te Brugge. De oorkonde hiervan berust nu in de archieven van het hospitaal. Het Vloetenveld heette in de 17 de eeuw nog: "Ons geduchts heeren velt", een oude herinnering aan de schenker. De broeders van Sint-Jan wilden een deel van het gebied bebouwen. Omstreeks 1553 werd een 1600 meter lange aarden dijk opgeworpen van de Jabbeke weg tot de Isebaartstraat. (zie kaart)

Voor de dijk ontstond in korte tijd een uitgestrekte doch opdiepe vijver. Van 1770 werd de vijver systematisch drooggelegd en bebost. De laatste vijverresten werden bebost in 1880.

Het bos behoort nu aan de C.O.O. van Brugge en dit sedert de Franse Revolutie. Van de aarden dijk bestaat nu nog een gedeelte van 650m. Men noemt het de "Vossebarm"

In 1929 palmden het Ministerie van Landsverdediging 103 ha van het Vloetembos in. In deze militaire zone ligt munitie opgestapeld.

IV. Aard en structuur van het Vloetembos

Volgens de bodemkaart is de bodem van Vloetem een matig natte zandgrond met humus en ijzer B horizont. Het vochtige karakter heeft Vloetem te danken aan de lage ligging. In deze vochtige gedeelten heeft het loofbos en de vochtige heide zijn domein. Naar de hoger gelegen randen toe, vinden we droge zandgrond. Hier werden vooral naaldbomen aangepland. Talrijke grachten voeren het overtollige water naar naar de aan de bosrand gelegen beken. Doorheen het bos lopen verschillende dreven omzoomd door prachtige beuken en eiken. Het Vloetembos heeft een gevarieerd karakter. We vinden er het gemengde loofbos waarin eik en berk overheersen, percelen met naaldbomen en een stuk vochtige heide. Er ligt ook een vijver met een kleine rietkraag in het midden. De aard en de structuur van het bos garanderen een rijke flora en fauna.

V. Belang van het Vloetembos.

Het bos sluit aan met de beboste gebieden van Sint-Andries. Aldus vormen ze een aanzienlijke groene gordel ten westen van Brugge. Voor de wandelaars betekent Vloetem een bron van zuivere lucht, ontspanning, stilte en rust; Het bos is ver afgelegen van elke grote verkeersweg. De wandelaar komt er ongetwijfeld onder de indruk van het ongerepte, landelijke karakter van de streek.

Ook economisch is het Vloetembos van zeker nut. Elk jaar wordt er een bepaald percentage hout gehakt voor de papierindustrie en voor het vervaardigen van vezelplaten. De onderbegroeiing doet dienst als hakhout voor de haard.

Doorheen Vloetem loopt een aanbevolen wandelpad: het "Baekelandpad". Dit pad staat beschreven in het boek: "Op zoek naar groen" van de auteur Michel Zwaenepoel. Langs heen het wandelpad werden onlangs nog rustbanken geplaatst.

Voor het biologisch belang verwijs ik naar de inventarisatie van de flora en de fauna van Vloetem

VI Bedreiging

De geplande A-17 autosnelweg zou dwars doorheen het natuurgebied lopen en het grotendeels verminken!

VII. De PLANTENWERELD van Vloetem

A. SPOREPLANTEN

Zwammen

- grote stinkzwam
- kleine stinkzwam
- inktzwam
- witte bultzwam
- denneslijmkop
- zwavelkopje
- braakrussula
- aardappelbovist
- vliegenzwam
- honingzwam
- eekhoorntjesbrood
- gele knolamaniet
- rodekoolzwam
- gave russula
- elfenbankje
- kastanjeboleet

Korstmossen

- groen bekermos
- smal schorsmos
- boomkorstmos
- steenkorstmos

Mossen

- sterremos
- hoorntandmos
- haarmos
- kussentjesmos
- gaffeltandmos
- slaapmos
- purpesteeltje

Varens

- stekelvaren
- mannetjesvaren
- wijfjesvaren

- adelaarsvaren
- dubbelloof
- eikvaren

Paardestaarten

- heermoes
- holpijp

Wolfsklauwen

- wolfsklauw

B. ZAADPLANTEN

Naaldbomen

- fijnspar
- zilver spar
- Douglasspar
- Sitkaspar
- grove den
- zwarte den
- Weymouthden
- taxus
- lork

Loofbomen en heesters

- beuk
- zomereik
- ~~-winter eik~~
- moeraseik
- Amerikaanse eik
- lijsterbes
- esdoorn
- ruwe berk
- vuilboom
- vlier
- vogelkers
- valse robinia
- zwarte els
- taanne kastanje
- paardekastanje
- hazelaar
- ratelpopulier
- olm
- kruipwilg
- geoorde wilg
- waterwilg
- grauwe wilg
- hulst
- gewone bosbes
- rodondendron
- zwarte braam

Kruidachtige planten

- smalle weegbree
- ruige weegbree
- grote waterweegbree
- wederik
- wilde kamperfoelie
- duizendblad
- boerewormkruid
- leverkruid
- klein kruiskruid
- herfsleeuwetand
- bijvoet
- Jacobs kruiskruid
- echte kamille
- valse kamille
- schijfkamille
- heelblaadjes
- schermhavikskruid
- margriet
- akkermelkdistel
- akkerdistel
- aarddistel
- speerdistel
- kale jonker
- madeliejfe
- paardebloem
- klein hoefblad
- groot hoefblad
- muizenoer
- knoopkruid
- biggokruid
- driedelig tandzaad
- kleine ooievaarsbek
- Robertskruid
- reigersbek
- zachte ooievaarsbek
- slipbladooievaarsbek
- valse salie
- paarse dovenetel
- witte dovenetel
- hondsdrif
- wolfspoot
- watermunt
- brunel
- zenegroen
- klein kaasjeskruid
- groot kaasjeskruid
- krulzuring
- ridderzuring
- huiszuring
- veldzuring
- schapezuring
- varkensgras
- waterpeper
- herderstasje
- raket

- kleine veldkers
- klein tasjeskruid
- pinksterbloem
- gele waterkers
- akkerviooltje
- rivinusviooltje
- driekleurig viooltje
- maarts viooltje
- grote brandnetel
- kleine brandnetel
- melganzevoet
- rolklaver
- witte klaver
- rode klaver
- kleine klaver
- voederwikke
- vogelwikke
- ringelwikke
- vogelpootje
- gewone brem
- vel dlathyrus
- Sint-Janskruid
- wilde peen
- zevenblad
- melkeppe
- fluitekruid
- waternavel
- vlasleeuwenbek
- grote ereprijs
- klimopereprijs
- mannetjesereprijs
- tijmbladereprijs
- voorjaarsereprijs
- stijve ogentroost
- moeraskartelblad
- hengel
- wilgeroosje
- harig wilgeroosje
- bastaardwederik
- koekoeksbloem
- struikheide
- dopheide
- klimop
- vogelmuur
- gewone hoornbloem
- grootbloemige muur
- grasmuur
- scherpe boterbloem
- kruipende boterbloem
- blaartrekkende boterbloem
- speenkruid
- bosanemoon
- veelkleurig vergeetmijnietje
- moerasvergeetmijnietje
- smeerwortel
- kromhals
- slangekruid

- zilverschoon
- vijfvingerkruid
- tormentil
- bosaardbei
- nagelkruid
- agrimonie
- moerasspirea
- salomonszegel
- vogelmelk
- klein kleeftkruid
- moeraswalstro
- valeriaan
- zandblauwtje
- kleine klaproos
- ruige klaproos
- stijve klaverzuring
- muurpeper
- vleugeltjesbloem
- gele lis
- lisdodde
- waterlelie
- gele plomp
- waterbies
- drijvend fonteinkruid
- veenwortel
- stinkende gouwe
- gevlekte orchis
- breedbladige wespenorchis
- ronde zonnedaauw

De wolfsklauw en de ronde zonnedaauw zijn integraal beschermd!

De grauwe dopheide, de dopheide en alle orchideeën zijn beschermd
voor wat de ondergrondse delen betreft.

VIII. De DIERENWERELD van Vloetem

A. Ongewervelden

pissebedden en duizendpoten

- snelle bospissebed
- dwerg bospissebed
- mos pissebed
- rolronde bosmiljoenpoot
- bruine steenkruiper

cicaden

- wilge-schuimcicade
- gras-schuimcicade

Wantsen

- oranje-grijze berkewants
- tweedoornige boomwants
- roodpotige boomwants

netvleugeligen

- mierenleeuw
- gewone gaasvlieg

motten

- beuke dwergmot
- eike mimeermot
- sprretop spinselmot
- gewone eikeblad-roller

vlinders

- klein geaderd witje
- citroenvlinder
- dennepijlstaart
- avond pauwoog
- kleine vos
- dagpauwoog
- eikepage
- admiraalvlinder

kevers

- loopkever
- rood soldaatje
- dennehout-boorder
- houtworm-kever
- meikever
- muisgrijze kniptor
- 7-stippig lieveheersbeestje
- 10-stippig lieveheersbeestje
- kleine eike boktor
- kleine wespboktor
- klein elzahaantje
- wilge-haantje
- langsprietig berkehaantje
- kleine dennesnuitkever

- hazelnootboorder
- dennescheerder

wespen

- kleine houtwesp
- denne-bladwesp
- wilge-bladwesp
- ichneumon-sluipwesp
- bos-vouwwesp

mieren

- rode bosmier
- zwarte houtmier

spinnen

- springspin
- gewone kruisspin
- herfst-radwebspin

slakken

- donkerrode bosslak
- bruine bosslak
- tere naaktslak
- struikenslak
- zwartrand tuinslak
- grote boomslak

wormen

- rode regenworm
- houtregenworm
- kleine regenworm

B. Gewervelde dieren

1. Amfibieën

- kleine watersalamander
- gewone Europese kikvors (*rana temporaria*)
- groene kikvors (*rana esculenta*)

2. Reptielen

- kleine hagedis (*lacerta vivipara*)

3. Zoogdieren

- egel
- mol
- konijn
- haas
- wezel
- bunzing
- bruine rat
- muskusrat
- huismuis
- bosmuis
- veldmuis
- aardmuis
- ondergrondse woelmuis
- rosse woelmuis
- bosspitsmuis
- dwergmuis

4. Vogels

Hieronder volgt een lijst van de vogels die elk jaar broeden in het Vloetembos (het militair domein inbegrepen)

Het cijfer achter de soortnaam geeft het aantal broedparen weer.

Betekenis der cijfers:

1: 1 tot 5 paren

2: 6 tot 25 paren

3: 26 tot 125 paren

-fuut I
-dodaars I
-wilde eend 2
-boomvalk I
-torenvalk I
-patrijs I
-waterhoen 2
-meerkooit I
-holenduif 2
-houtduif 3
-tortelduif 2
Turkse tortel I
-koekoek I
-steenuil I
-ransuil 2
-nachtzwaluw I
-groene specht I
-grote bonte specht I
-veldleeuwerik 2
-boerenzwaluw 2
-huiszwaluw I
-oeverzwaluw 2
-boompieper I
-wittekwikstaart 2
-winterkoning 3
-heggemus 2
-grote lijster 2
-zanglijster 2
-merel 2
-roodborsttapuit I
-gekraagde roodstaart 2
-nachtegaal 2
-roodborst 3
-sprinkhaanrietzanger I
-kleine karekiet I
-bosrietzanger I
-spotvogel 2
-zwartkop 3

-tuinfluiter 2
-grasmus 2
-braamsluiper I
-fitis 2
-tjiftjaf 2
-goudhaantje 3
-grouwe vliegenvanger I
-koolmees 3
-pimpelmees 3
-zwarte mees 2
-matkopmees 2
-staartmees I
-boomkruiper 2
-geelgors 2
-rietgors I
-groenling 2
-putter I
-kneu 2
-goudvink I
-vink 2
-huismus 2
-ringmus 3
-spreeuw 2
-wielewaal I
-kraai 2
-kauw 2
-ekster 2
-gaai 2
-fazant 2

De fluiters en de barmsijs zijn aanwezig tijdens het broedseizoen doch echte broedbewijzen zijn er nog niet.

Tijdens de winterperiode overwinteren de volgende soorten:

- buizerd
- smelleken
- sperwer
- koperwiek
- kramsvogel
- vuurgoudhaantje
- sijs
- keep
- kruisbek

In het bos is er een slaappleats van een dertigtal ransuilen en een slaappleats van circa 3000 roeken en kauwen en enkele bonte kraaien.

Besluit

Vloetem heeft een zeer rijke fauna. De grote verscheidenheid in de beplanting, de dichte onderbegroeiing en de grote rust zijn gunstige factoren.

Een autosnelweg doorheen dit waardevol gebied zouden een onherstelbare schade berokkenen aan de flora en de fauna van Vloetem.
